

**Державна податкова
служба України**

Головне управління ДПС у Чернігівській області

Проведення інвентаризації під час проведення перевірки податковим органом

Згідно з підпунктом 20.1.9 пункту 20.1 статті 20 Податкового Кодексу України контролюючі органи, визначені підпунктом 41.1.1 пункту 41.1 статті 41 цього Кодексу, мають право вимагати під час проведення перевірок від платників податків, що перевіряються, проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки з використанням інформації та документів щодо результатів такої інвентаризації за наслідками таких перевірок або під час наступних заходів податкового контролю.

Відповідно до змін, внесених Законом України від 03 листопада 2022 року № 2719-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо приватизації державного і комунального майна, яке перебуває у податковій заставі, та забезпечення адміністрування погашення податкового боргу» до підпункту 69.2 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, які набули чинності з 24.11.2022, надано дозвіл на проведення документальних позапланових перевірок, що проводяться на звернення платника податків та/або з підстав, визначених підпунктами 78.1.2 (в частині контролю за трансфертним ціноутворенням), 78.1.5, 78.1.7, 78.1.8, 78.1.12, 78.1.14 – 78.1.16, 78.1.21 та 78.1.22 пункту 78.1 статті 78 цього Кодексу, та/або документальних позапланових перевірок платників податків, за якими отримано податкову інформацію, що свідчить про порушення платником валютного законодавства в частині дотримання граничних строків надходження товарів за імпортними операціями та/або валютної виручки за експортними операціями, та/або документальних позапланових перевірок з питань оподаткування юридичними особами або іншими нерезидентами, які здійснюють господарську діяльність через постійне представництво на території України, доходів, отриманих нерезидентами із джерелом їх походження з України, та/або документальних позапланових перевірок нерезидентів (представництв нерезидентів).

При організації перевірок на окупованих територіях та в районах, де перебування є небезпечним, документальні позапланові перевірки під час дії воєнного стану проводяться за наявності безпечного:

- доступу, допуску до територій, приміщень та іншого майна, що використовуються для провадження господарської діяльності та/або є об'єктами оподаткування, або використовуються для отримання доходів (прибутку), або пов'язані з іншими об'єктами оподаткування такими платниками податків;

- доступу, допуску до документів, довідок про фінансово-господарську діяльність, отримані доходи, видатки платників податків та іншої інформації, пов'язаної з обчисленням та сплатою податків, зборів, платежів, про дотримання вимог законодавства, здійснення контролю за яким покладено на контролюючі органи, а також фінансової і статистичної звітності у порядку та на підставах, визначених законом;

- проведення інвентаризації основних засобів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, зняття залишків товарно матеріальних цінностей, готівки.

Вимога про проведення інвентаризації надсилається (вручається) платнику податків у порядку ст. 42 Кодексу.

На сьогодні основними актами, які встановлюють порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань та оформлення їх результатів, є Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (далі – Закон № 996-XIV), постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 N 419 «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності» (далі – Постанова № 419) та наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 N 879 «Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.10.2014 за № 1365/26142 (із змінами та доповненнями) (далі – Положення № 879).

Пунктом 2 ст. 3 Закону № 996-XIV передбачено, що податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку.

Згідно зі ст. 4 Закону № 996-XIV фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій і подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі.

У первинних документах згідно зі ст. 9 Закону № 996-XIV забезпечується фіксування фактів здійснення господарських операцій. Водночас документальне оформлення господарської операції відповідними первинними документами не свідчить про безумовну їх відповідність самому змісту операції.

Якщо фактичного здійснення операції не було, відповідні документи не можуть вважатися первинними документами для цілей ведення податкового обліку навіть за наявності всіх формальних реквізитів таких документів, що передбачені чинним законодавством.

Абзацом шостим п. 7 розділу I Положення № 879 встановлено, що проведення інвентаризації є обов'язковим, окрім іншого на підставі належним чином оформленого документа органу, який відповідно до закону має право вимагати проведення такої інвентаризації.

Водночас чинне податкове законодавство не визначає чітку форму вимоги про проведення інвентаризації, оскільки такий документ передбачає обов'язок конкретної особи вчинити певні дії. Тому кожна ситуація, особливо у поточних обставинах воєнного стану, є індивідуальною.

Відповідно до ч. 1 ст. 10 Закону № 996-XIV проведення інвентаризації обов'язок кожного підприємства для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової (податкової) звітності.

Закон № 996-XIV поширюється на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно – правових форм власності, на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухгалтерський облік та подавати звітність.

Відповідно до п. п. 16 п. 3 розд. III «Про затвердження Змін до Порядку оформлення результатів документальних перевірок дотримання

законодавства України з питань державної митної справи, податкового, валютного та іншого законодавства платниками податків – юридичними особами та їх відокремленими підрозділами», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 21.07.2017 № 657, в описовій частині акта (довідки) документальної перевірки відображається інформація про проведені платником податків під час здійснення перевірки інвентаризації його основних фондів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, у тому числі зняття залишків товарно-матеріальних цінностей, готівки, а також інформація щодо інвентаризації документів, розрахунків (у разі її проведення).

Таким чином,

- під час проведення перевірки представники ДПС мають право вимагати від платника податків здійснити інвентаризацію;

- для проведення інвентаризації платник податку має отримати належним чином оформлений документ з такою вимогою;

- представники ДПС можуть бути присутні при інвентаризації;

- при проведенні інвентаризації на вимогу ДПС представники ДПС до складу інвентаризаційної комісії не входять.

Детальніше на вебпорталі ДПС України за посиланням:
<https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/662802.html>

Контакт-центр ДПС України: 0-800-501-007. **Сервіс "Пульс" 0800-501-007.**
Вебпортал ДПС: <https://tax.gov.ua/>, субсайт Головного управління ДПС
у Чернігівській області: <https://ch.tax.gov.ua/>.
14000, Чернігів, вул. Ремісника, 11, тел.: (0462) 652-300

